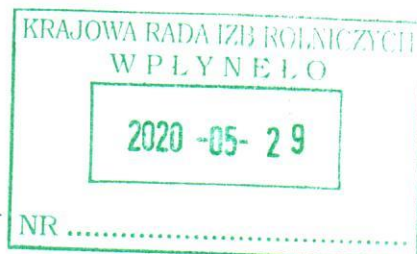

MINISTERSTWO
GOSPODARKI MORSKIEJ
I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ

Podsekretarz Stanu
Anna Moskwa

Warszawa, 25 maja 2020 r.

DGWiZS.WU.913.6.5.2020.PS

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Szanowny Panie Prezeso

w nawiązaniu do korespondencji z dnia 27 marca br., znak: KRTR/JM/324/2020, w sprawie podjęcia działań mających na celu poprawę stanu urządzeń melioracji wodnych i wykorzystania ich do retencjonowania wód, przekazuję poniższe informacje.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) na poziomie poszczególnych zarządów zlewni zidentyfikowały zadania na małych rzekach i ciekach, których realizacja przyniesie natychmiastowy efekt retencyjny, zasilający w wodę głównie obszary wykorzystywane na potrzeby produkcji rolnej. Planowane efekty to budowa, odbudowa lub remont 627 urządzeń wodnych (jazów, zastawek, młochów itp.), których efektem będzie możliwość dodatkowego zmagazynowania 32,4 mln m³ wody na obszarze 30 – 40 tys. ha gruntów, w skali kraju. Całość planu obejmuje 55 działania inwestycyjne i 85 działania utrzymaniowe w liczbie 140 zadań na łączną kwotę ok. 157 mln zł w perspektywie realizacji do 3 lat (lata 2020-2022). W roku 2020 do realizacji planowane są zadania na kwotę ok. 60 mln zł, które przyniosą pierwsze efekty retencyjne (ok. 3,2 mln m³).

W ramach ww. prac przywrócona zostanie dwufunkcyjna rola urządzeń melioracyjnych, która zapewni odprowadzanie wód z pól i użytków rolnych w czasie opadów, ale również retencję wód w okresach suszy. Jednocześnie na przyujściowych odcinkach rowów zbiorczych, odprowadzających wody z obiektów melioracyjnych do cieków będzie wprowadzana roślinność ekotonowa, tworząca strefy buforowe wzdłuż rzek i rowów, wspomagająca naturalną retencję wód, bioróżnorodność oraz redukująca spływ biogenów do wód.

Ponadto, od lutego 2020 r. Zarządy Zlewni przystąpiły do ograniczania odpływu wody na ciekach przy pomocy zastawek lub zamknięć na istniejących małych obiektach piętrzących, poprzez przekazane im przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej wytyczne, obejmujące:

- Zamykanie istniejących budowli piętrzących w terminie zależnym od aktualnych warunków hydrologiczno-meteorologicznych – w normalnych warunkach byłby to okres po spływie wód wielkich z topniejącej pokrywy śnieżnej, aktualnie przystąpiono do zamykania budowli najszybciej jak tylko jest to możliwe (w górnych odcinkach cieków nizinnych nawet z początkiem marca). Wczesne zamknięcie budowli piętrzących zmniejszy natężenie funkcji drenującej koryt cieków naturalnych i związanych z nimi funkcjonalnie systemów rowów melioracyjnych, co pozwoli na łatwiejsze utrzymywanie wyższego poziomu wód gruntowych (szczególnie istotne na przyległych gruntach organicznych). Zamykane są wszystkie możliwe do zamknięcia budowle piętrzące, jeśli nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa ludzi, czy mienia.

- Utrzymywanie poziomu wody przed budowlą na rzędnej normalnego piętrzenia (NPP) przy stanach wody w rzece niskich i średnich przez cały okres wegetacyjny, a w razie potrzeby wydłużenie tego okresu do połowy listopada.
- Obniżanie poziomu piętrzenia w okresie sianokosów i konserwacji koryta cieku. Ze względu na suszę nie dopuszczanie do całkowitego otwierania budowli, a jedynie obniżanie poziomu piętrzenia na czas prowadzenia prac utrzymaniowych i sianokosów na przyległych użytkach zielonych.
- Kontrole poziomu piętrzenia w celu dostosowania go do aktualnych warunków hydrologiczno-meteorologicznych z całkowitym otwieraniem budowli na okres przepływu wód wielkich np. po letnich ulewach.
- Stałą kontrolę drożności budowli z bieżącym usuwaniem zatorów z gałęzi, skoszonej roślinności, itd.
- Stałe utrzymywanie poniżej budowli przepływu minimum nienaruszalnego – jeśli jest to możliwe ze względów hydrologiczno-meteorologicznych.
- Otwieranie budowli w okresie jesiennym w terminie zależnym od aktualnych potrzeb (październik - listopad).
- Wykonywanie bieżących napraw i remontów w miarę możliwości po zakończeniu piętrzenia.

Ponadto, poza ww. działaniami, w planie jest również dokonywanie zmian w obowiązujących pozwoleniach wodnoprawnych urządzeń piętrzących, aby w bardziej skuteczny sposób móc reagować na sytuację hydrologiczną w kraju, z położeniem nacisku na łagodzenie skutków suszy.

Jednocześnie informuję, że w ramach opracowanego projektu Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) jedno z działań dotyczy budowy nowych urządzeń melioracji wodnych nawadniająco-odwadniających lub przebudowie istniejących urządzeń melioracyjnych z funkcji odwadniających na nawadniająco-odwadniające. Działanie ma na celu zwiększenie retencji wody w glebie na użytkach rolnych z wykorzystaniem urządzeń melioracji wodnych, w okresach suszy atmosferycznej lub suszy rolniczej. Po półrocznych konsultacjach społecznych projektu PPSS, w czasie których zgłoszono blisko 600 uwag i wniosków, obecnie trwa procedura analizy zgłoszonych uwag i opracowywanie zaktualizowanej wersji dokumentu, uwzględniającego zgłoszone propozycje. W najbliższym czasie na stronach internetowych Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zostanie upubliczniony PPSS wraz z tabelą prezentującą sposób rozpatrzenia uwag. Docelowo PPSS zostanie przyjęty rozporządzeniem ministra właściwego ds. gospodarki wodnej.

Ponadto, aktualnie trwają prace nad zakresem przyszłej perspektywy finansowej 2021-2027, podczas których MGMIŻS podnosi potrzebę inwestycji w zakresie retencjonowania wody, również w obszarach rolniczych.

Jednocześnie w ramach międzyresortowego zespołu ds. suszy przygotowywane są zmiany w zakresie zarządzania melioracją szczegółową, która ma niezwykle znaczenie dla rolnictwa. Wkrótce rozpoczną się konsultacje proponowanego rozwiązania, zachęcamy do udziału w nich.

Podsumowując, PGW WP realizuje doraźne działania mające na celu poprawę stosunków wodnych na obszarach rolniczych, opracowano katalog przyszłych działań PPSS obejmujący urządzenia melioracji wodnych, oraz trwają prace nad zwiększeniem środków finansowych na ww. działania.

Z poważaniem,

Anna Moskwa